

Verkiezingen Sportgala *Vraag en Antwoord*

Inhoudsopgave

1 Verkiezingen	2
2 Vakjury	5
3 Shortlists 2018	6
4 Genomineerden 2018	7
5 Overige prijzen	12
Fanny Blankers-Koen Carrièreprijs	
Young Talent Award	
6 Awards	13
7 Historie	14

Colofon

Verkiezingen Sportgala – Vraag en Antwoord

Samenstelling: Annemiek van der Meer, annemiek.vandermeer@nocnsf.nl

Uitgegeven door: NOC*NSF

Arnhem, herzien op 3 december 2018

1 Verkiezingen

Waarom verkiezingen?

Eren en waarden van sporters en coaches door collega-sporters en -coaches en door het Nederlands publiek.

Hoe verliep de verkiezing in het verleden?

1951-1996: verkiezing door sportjournalisten

1997-2009: nomineren door sportjournalisten, stemmen door sporters / coaches

2010-2011: nomineren door vakjury, stemmen door sporters / coaches

Vanaf 2012: nomineren door vakjury, stemmen door sporters / coaches en vakjury

Wanneer is het NOS | NOC*NSF Sportgala?

Het NOS | NOC*NSF Sportgala is op woensdagavond 19 december in AFAS Live in Amsterdam en wordt rechtstreeks uitgezonden door de NOS.

Hoe werkt het verkiezingssysteem?

- Het verkiezingsjaar loopt van 1 december tot en met 30 november
- Met de bonden die lid zijn van NOC*NSF stelt NOC*NSF een overzicht op met de in het verkiezingsjaar behaalde medailles op EK's, WK's, OS, PS en soortgelijke evenementen
- NOC*NSF en NOS stellen op basis van deze resultatenlijst een shortlist op van ongeveer tien sporters (en coaches voor de coachcategorie) per categorie. Ook de voorzitter van de vakjury wordt hierbij betrokken.
- Vakjury nomineert op basis van de shortlists en hun expertise
- De standaard is drie nominaties per categorie
- Het daadwerkelijk stemmen gebeurt door de vakjury en de genodigde sporters (categorieën Sportman, Sportvrouw, Sportploeg, Paralympische Sporter) en coaches (categorie Coach) direct voorafgaand aan (en dus niet tijdens) de live tv-uitzending. Zij brengen onafhankelijk van elkaar en anoniem hun stem uit. De stemmen van de vakjuryleden hebben samen een gewicht van 50%. De overige 50% komt van de sporters en coaches. Genodigde sporters en coaches die niet aanwezig kunnen zijn op het gala hebben de mogelijkheid vooraf hun stem digitaal uit te brengen.

Wie bepaalt de shortlist?

NOC*NSF en NOS bepalen op basis van het overzicht van alle sportprestaties van het afgelopen verkiezingsjaar een wat kortere lijst, de shortlist, van ongeveer tien sporters (coaches in coachcategorie) per categorie.

Uit de namen die op de shortlist staan, kiest de jury de genomineerden.

Waarom is de shortlist openbaar?

Om het publiek een inkijkje te geven in de lastige taak van de vakjury om te komen tot de nominaties van de verkiezingen voor Sportman, Sportvrouw, Paralympisch sporter, Sportploeg en Coach van het jaar, worden niet alleen die nominaties maar ook de zogenaamde 'shortlist' gepubliceerd.

Op basis waarvan wordt de shortlist vastgesteld?

NOS en NOC*NSF beoordelen de prestaties op een aantal criteria:

- prestatiedichtheid
  - hoeveel concurrentie is er, hoe breed is de top. Zit de top dicht bij elkaar?
- impact van de sport op het Nederlands publiek
- niveau van het evenement
  - EK, WK, Olympische / Paralympische Spelen

- mondialiteit van de sport op topniveau
  - hoe groot is de sport, internationaal, hoeveel beoefenaars? Wereldwijd?
- gaat het om een 'hoofdnummer' of een 'bijnummer' in de sport
  - kortebaant zwemmen tov langebaantzwemmen, veldrijden tov wegwielrennen
- bij de coach: in hoeverre heeft hij / zij invloed en controle?
  - bondscoach tov privé- of clubcoach
  - heeft de coach de sporter permanent in de buurt of tijdelijk? Bv Daviscup tennis naast het reguliere tenniscircuit
  - de coach functioneert op topniveau in Nederland of in het buitenland. Hij of zij coacht (leden van) een nationale selectie of is op het hoogste landelijke niveau actief. Natuurlijk heeft de bedoelde coach het afgelopen jaar bijzondere prestaties geleverd met zijn of haar sporters. Het gaat om een coach met de Nederlandse nationaliteit of om een buitenlandse coach die bijzondere prestaties heeft geleverd met Nederlandse sporters.

Op basis waarvan bepaalt de vakjury de nominaties?

De vakjury beoordeelt de prestaties op een aantal criteria:

- prestatiedichtheid
  - hoeveel concurrentie is er, hoe breed is de top. Zit de top dicht bij elkaar?
- impact van de sport op het Nederlands publiek
- niveau van het evenement
  - EK, WK, Olympische / Paralympische Spelen
- mondialiteit van de sport op topniveau
  - hoe groot is de sport, internationaal, hoeveel beoefenaars? Wereldwijd?
- gaat het om een 'hoofdnummer' of een 'bijnummer' in de sport
  - kortebaant zwemmen tov langebaantzwemmen, veldrijden tov wegwielrennen
- bij de coach: in hoeverre heeft hij / zij invloed en controle?
  - bondscoach tov privé- of clubcoach
  - heeft de coach de sporter permanent in de buurt of tijdelijk? Bv Daviscup tennis naast het reguliere tenniscircuit
  - de coach functioneert op topniveau in Nederland of in het buitenland. Hij of zij coacht (leden van) een nationale selectie of is op het hoogste landelijke niveau actief. Natuurlijk heeft de bedoelde coach het afgelopen jaar bijzondere prestaties geleverd met zijn of haar sporters. Het gaat om een coach met de Nederlandse nationaliteit of om een buitenlandse coach die bijzondere prestaties heeft geleverd met Nederlandse sporters.

Geeft de vakjury nog een stemadvies?

Natuurlijk geeft de vakjury geen stemadvies. Wel benadrukken de leden van de vakjury dat het van belang is dat alle stemmers, net als de vakjury, goed moeten kijken naar de geleverde prestaties. Zo objectief mogelijk. Ze moeten bedenken welke criteria ze belangrijk vinden, en de genomineerden daarop inschalen. Dat betekent dat er eerst gekeken wordt naar de objectief te meten punten, en dat stemmers daarna hun gevoel laten spreken. Zo kom je tot een gegronde, doordachte keuze.

Er zijn drie nominaties per categorie. Ook al haal je Olympisch of Paralympisch goud, dan ben je nog niet zeker van een nominatie. Hoezo?

Tot en met 2016 gold dat sporters en sportploegen die een gouden Olympische of Paralympische medaille hadden behaald, automatisch werden genomineerd. Vanwege het grote aantal successen vervalt die automatische nominatie. Om het de kiezers niet al te ingewikkeld te maken, is het uitgangspunt voor het aantal te nomineren sporters of ploegen per categorie, ook in de Olympische jaren, gesteld op drie, in plaats van op een ongelimiteerd aantal. We vinden dat de

kennis en de expertise van de juryleden zodanig is dat zij een keuze kunnen maken. We willen de vaak lastige klus van het kiezen niet alleen wegleggen bij de stemmers – de sporters en coaches. Een groot deel van het moeilijke werk gebeurt vooraf al door de vakjury. Dat is het selecteren van drie sporters, drie teams of drie coaches uit die enorme hoeveelheid aan sporters en coaches die heel goed gepresteerd hebben door het jaar heen.

Hoe werkt de stemming?

Uit de nominaties worden direct voorafgaand aan de uitzending van de Sportgalaverkiezingen op TV de winnaars gekozen. Sporters die uitgenodigd zijn voor het Sportgala brengen hun stem uit op de sporters, net als de genodigde bondscoaches dat doen voor de coachprijs. De stemmen van de sporters en coaches hebben samen een gewicht van 50%. De overige 50% komt van de vakjury.

Stemgerechtigden krijgen vooraf het juryrapport toegestuurd, zodat ze een weloverwogen keuze kunnen maken. Sporters en coaches die niet bij het Sportgala aanwezig kunnen zijn, kunnen enkele dagen vooraf digitaal hun stem uitbrengen.

Het uitbrengen van de stem ter plekke gebeurt voor aanvang van de tv-uitzending en niet tijdens het programma. Zo beperken we de invloed van leuke filmpjes, mooie beelden en uitspraken in het NOS-programma.

Wat als een sporter op trainingskamp is, of bij een wedstrijd?

Genodigde sporters, coaches en vakjuryleden die niet aanwezig kunnen zijn bij het Sportgala, kunnen in de dagen voorafgaand aan het Gala hun stem digitaal uitbrengen.

Wanneer is de stemming?

Op de avond van het Sportgala, bij binnenkomst in AFAS Live.

Waarom wordt er niet live, tijdens de uitzending, gestemd?

Sporters willen niet beïnvloed worden door leuke filmpjes, maar willen hun keuze alleen bepalen op basis van sportieve prestaties.

Hoe wordt er gestemd?

In een stemhokje, met een rood potlood.

Is er nog controle op de telling van de stemmen?

Er is een notaris aanwezig die let op de procedures bij het stemmen en die de tellers controleert.

Hoe verloopt de verkiezing van het Young Talent?

De kandidaten voor deze categorie worden voorgedragen door de bonden, waarbij NOC*NSF ook kandidaten kan aandragen. Het is een hele lastige categorie om te beoordelen, omdat de meeste sporters en hun prestaties nog vrij onbekend zijn. Dit geldt voor de vakjuryleden, maar nog meer voor de stemgerechtigde sporters. Daarom is besloten dat de vakjury geen genomineerden voordraagt voor deze categorie, maar dat zij direct de winnaar bepaalt. Ook wordt er van deze categorie vooraf geen shortlist bekend gemaakt.

De individuele vakjuryleden verdiepen zich in de kandidaten, waarna zij in gezamenlijk overleg de winnaar van de Young Talent Award bepalen. De naam van dit Talent wordt bekend gemaakt op de avond van het Sportgala.

2 Vakjury

Wie zit er in de vakjury 2018?

De vakjury 2018 bestaat uit:

- Bas van de Goor (onafhankelijk voorzitter)
- Fred Buddenberg (vanuit de Nederlandse Sport Pers)
- Ralf van der Rijst (vanuit NOC*NSF)
- Guus Hiddink (vanuit de coaches)
- Maarten van der Weijden (vanuit de oud-winnaars FBK/Jaap Eden)
- Marc Lammers (vanuit de coaches)
- Marianne Timmer (vanuit de oud-winnaars FBK/Jaap Eden)
- Marije Smits (vanuit de Paralympiërs)
- Ewoud van Winsen (vanuit de NOS)

Wie stelt de vakjury samen?

De vakjury wordt bepaald door NOC*NSF in samenspraak met de NOS.

Ralf en Maarten zijn nieuw?

NOC*NSF heeft de vakjury voor de jaarlijkse sportverkiezingen samengesteld op basis van ervaring en expertise. Twee leden van de eerdere vakjury zijn dit jaar terug getreden; Charles van Commenée is niet meer voor NOC*NSF werkzaam en moest daarom ook de NOC*NSF-zetel overgeven. Pieter van den Hoogenband treedt conform het Verkiezingsreglement af omdat zijn termijn er op zit.

Prestatiemanager en oud-schaatser Ralf van der Rijst neemt de NOC*NSF-zetel in de vakjury over. Openwaterzwemmer Maarten van der Weijden, Sportman van 2008, neemt zitting in de vakjury namens de oud winnaars.

Op welke basis stelt NOC*NSF de vakjury samen?

De vakjury is samengesteld op basis van ervaring en expertise en bestaat uit:

- twee winnaars van de Fanny Blankers-Koen Carrièreprijs of Jaap Eden Award uit verschillende takken van sport
- een Paralympische ex-sporter
- twee (ex-)coaches met een brede scope
- een vertegenwoordigers vanuit de sportjournalistiek, voorgedragen door de Nationale Sport Pers (NSP)
- Vaste zetel voor NOS
- Vaste zetel voor NOC*NSF

Waarom geen chef de mission in de vakjury?

Chefs de mission moeten niet oordelen over 'hun' pupillen; al hun sporters zijn hen even lief.

Speelt Maurits Hendriks een rol bij de verkiezingen?

Niet bij de verkiezingen zelf. Maurits Hendriks is als technisch directeur NOC*NSF wel betrokken bij de samenstelling van de vakjury en hij speelt een rol bij het opstellen van de shortlists. Maar hij is niet betrokken bij het bepalen van de nominaties of het kiezen van de winnaars.

3 Shortlists 2018

Sportman van het Jaar 2018

Tom Dumoulin, wegwielrennen
 Anish Giri, schaken
 Dylan Groenewegen, wegwielrennen
 Jeffrey Herlings, motorsport
 Jeffrey Hoogland, baanwielrennen
 Dick Jaspers, biljarten
 Sjinkie Knegt, shorttrack
 Sven Kramer, langebaanschaatsen
 Kjeld Nuis, langebaanschaatsen
 Mathieu van der Poel, wielrennen
 (veldrijden, MTB, weg)
 Patrick Roest, langebaanschaatsen
 Dorian van Rijsselberghe, windsurfen
 Niki Terpstra, wegwielrennen
 Rico Verhoeven, kickboksen
 Max Verstappen, autosport
 Ferry Weertman, openwaterzwemmen
 Epke Zonderland, turnen

Sportvrouw van het jaar 2018

Carlijn Achtereekte, langebaanschaatsen
 Kiki Bertens, tennis
 Anna van der Breggen, wegwielrennen
 Carolijn Brouwer, zeilen
 Lilian de Geus, windsurfen
 Sifan Hassan, atletiek
 Jorien ter Mors,
 langebaanschaatsen/shorttrack
 Sharon van Rouwendaal,
 openwaterzwemmen
 Suzanne Schulting, shorttrack
 Laura Smulders, BMX
 Esmee Visser, langebaanschaatsen
 Annemiek van Vleuten,
 baan-/wegwielrennen
 Kirsten Wild, baan-/wegwielrennen
 Ireen Wüst, langebaanschaatsen

Paralympische sporter van het jaar 2018

Diede de Groot, rolstoeltennis
 Jeroen Kampschreur, para-alpineskiën
 Bibian Mentel, para-snowboard
 Jetze Plat, paracycling & -triatlon
 Nederlands team para-dressuur
 Nederlands damesteam rolstoelbasketbal

Sportploeg van het jaar 2018

Baanwielrennen - teamsprint herenploeg
 Beachvolleybalduo Keizer / Meppelink
 Handbal - damesteam
 Hockey - damesteam
 Roeiduo Paulis/Keijser
 Shorttrack - damesploeg
 Teampursuit langebaanschaatsen – dames
 Waterpolo - damesteam
 Zeilduo 49er FX Bekkering / Duetz

Coach van het jaar 2018

Alyson Annan, hockey dames
 Maarten Arens, judo (hoofdcoach)
 Bram van Bokhoven, turnen (teams)
 Arno Havenga, waterpolo dames
 Daniel Knibbeler, turnen (Epke Zonderland)
 Gertjan van der Linden,
 rolstoelbasketbal dames
 Aaron Mcintosh, windsurfen
 Jamie Morrison, volleybal dames
 Jac Orie, langebaanschaatsen
 (team Lotto Jumbo)
 Jeroen Otter, shorttrack (bondscoach)
 Peter Schep, baanwielrennen
 Raemon Sluiter, tennis (Kiki Bertens)
 Helle Thomson, handbal dames
 Johan de Wit, langebaanschaatsen (Japan)

4 Genomineerden 2018

Genomineerden voor Sportman van 2018

Jeffrey Herlings

Als eerste Nederlander ooit kroont Jeffrey Herlings (24) zich dit jaar tot wereldkampioen in de koningsklasse van de motorcross, de MXGP-klasse. In Assen is Herlings in september zijn enige overgebleven concurrent Antonio Cairoli de baas en sleept zo voor eigen publiek de titel in de wacht. De 24-jarige fabrieksrijder van KTM domineert. Hij staat dit seizoen liefst 21 keer op het podium, waarvan 18 keer op de hoogste trede. Op 13 juni breekt hij tijdens een training in Berghem zijn sleutelbeen, maar zelfs dat staat zijn titel niet in de weg. Na een operatie mist hij de GP van Lombardije, maar op 1 juli boekt Herlings in Indonesië alweer een overwinning.

Kjeld Nuis

Tijdens zijn eerste Olympische Spelen maakt Kjeld Nuis (29) dit jaar in PyeongChang zijn favorietenrol waar. Na het toernooi zowel in 2010 als in 2014 op een haar na gemist te hebben, debuteert hij met een ijzersterke race op de 1500 meter in de Gangneung Science Oval. Hij snelt naar goud op het koningsnummer. Twaalf dagen later is ook het goud op de 1000 meter een prooi voor de technisch begaafde Nuis. Hij is de derde schaatser in de geschiedenis die die zeldzame dubbel op zijn naam schrijft. Een week later pakt Nuis, dankzij twee goede duizendmeters in China, het zilver tijdens het WK sprint.

Epke Zonderland

Vier jaar lang jaagt Epke Zonderland (32) op zijn derde wereldtitel aan de rekstok en op 3 november van dit jaar is het eindelijk zo ver. Dankzij zijn unieke oefening met twee keer twee vluchtelementen krijgt 'papa Epke' in Doha, op 5000 kilometer afstand van zijn twee weken eerder ter wereld gekomen zoontje Bert, voor de derde keer in zijn carrière WK-goud omgehangen. De Fries is met drie gouden (2013, 2014, 2018) en drie zilveren (2009, 2010, 2017) WK-medailles de meest succesvolle rekstokturner in de geschiedenis. Na een lastige periode met lichamelijke kwaaltjes tussen 2014 en 2017 dient de goede vorm van Zonderland zich al aan met zilver op het EK in Glasgow in augustus van dit jaar.

Genomineerden voor Sportvrouw van 2018

Anna van der Breggen

Als klimster, tijdritspecialiste en klassementsrenster heerst Anna van der Breggen (28) in 2018 bij de voorjaarsklassiekers. De renster van Boels Dolmans Cycling Team wint de Strade Bianche, de Ronde van Vlaanderen, de Waalse Pijl en Luik-Bastenaken-Luik. Na onder andere tweede plaatsen bij het EK tijdrijden en in La Course bekroont ze haar seizoen in Innsbruck met een zilveren medaille op het WK tijdrijden en met haar eerste wereldtitel op de weg. Na een solo van 40 kilometer finisht Van der Breggen met een voorsprong van bijna vier minuten op de Australische nummer twee, Amanda Spratt.

Jorien ter Mors

In PyeongChang verovert Jorien ter Mors (28) bij het langebaan schaatsen het Olympisch goud op de 1000 meter in een Olympisch record van 1.13,56. Een paar dagen later behaalt zij met de shorttrack dames in de relay de bronzen medaille, waarmee ze als eerste vrouw in de geschiedenis op twee verschillende disciplines een Olympische wintermedaille wint. Na haar olympisch succes laat Ter Mors ook haar klasse zien bij de WK sprint op de langebaan, in China. Ze weet het goud binnen te slepen en is pas de tweede Nederlandse wereldkampioene op de sprintvierkamp, na Marianne Timmer in 2004.

Suzanne Schulting

Een historische zege tijdens de Olympische Spelen 2018 in PyeongChang komt voor rekening van Suzanne Schulting (21). Niet eerder won een Nederlandse shorttrackschaatser een gouden plak, maar zij doet het: bij de 1000m staat Schulting op het hoogste treetje van het podium op Medal Plaza. Dit goud volgt op een eerste medaille – het brons - met het dames relayteam op de 3000m, twee dagen eerder. Voorafgaand aan de Spelen wint Schulting het zilver op de 1000m op de EK. Na de Spelen sluit ze het winterseizoen op de WK samen met de andere TeamNL shorttracksters af met een zilveren medaille op de relay. In het nieuwe seizoen 2018-2019 laat Schulting direct zien dat ze het niet verleerd is: ze start met verschillende medailles bij de eerste wereldbekerwedstrijden.

Annemiek van Vleuten

Wielrenster Annemiek van Vleuten (36) begint haar seizoen binnen. Op de WK baanwielrennen in Apeldoorn bemachtigt ze het zilver op de individuele achtervolging. Na verschillende podiumplekken in de voorjaarsklassiekers wint ze in de zomer op overtuigende wijze de Giro Rosa en ook La Course schrijft ze op haar conto. Na winst van de Boels Ladies Tour is Van Vleuten klaar voor de WK in Innsbruck. Ze verdedigt haar wereldtitel tijdrijden met succes en mag zich nog een jaar in de regenboogtrui hullen. In de wegwedstrijd gooit een val vroeg in de strijd roet in het eten en loopt ze een breuk op in haar knie. Desondanks rijdt ze de wedstrijd uit. In oktober wordt ze uitgeroepen als winnaar van de Women's World Tour Ranking 2018.

Genomineerden voor Paralympische sporter van 2018

Diede de Groot

Rolstoeltennisster Diede de Groot, 21 jaar, wint bijna alles dit jaar. In het enkelspel schrijft ze de Australian Open, Wimbledon en de US Open op haar naam en in december 2017 veroverde ze ook het goud op de Masters. In het dubbelspel wint Diede de US Open met Marjolein Buis, Roland Garros met Aniek Koot en Wimbledon met de Japanse Yui Kamiji. Ze maakt ook deel uit van het team dat de World Team Cup 2018 wint. De Groot voert de wereldranglijst voor zowel enkelspeelsters als voor dubbelspeelsters aan. Met deze prestaties treedt zij in de voetsporen van Esther Vergeer.

Bibian Mentel

De weg naar PyeongChang was voor paralympisch snowboardster Bibian Mentel (46) bezaaid met obstakels vanwege terugkerende kanker. Een maand voor de start van de Paralympische Spelen ondergaat zij nog een operatie. Ze is net op tijd hersteld om haar deelname aan de Spelen veilig te stellen. Ze wint in PyeongChang twee gouden medailles: op de banked slalom en de cross. Op de cross prolongeert zij haar Paralympische titel en omdat de banked slalom voor het eerst op het programma staat is ze daar de eerste Paralympisch kampioen. Op de wereldranglijst staat Bibian op de tweede plaats in beide disciplines. Inmiddels heeft zij een punt achter haar carrière gezet.

TeamNL rolstoelbasketbalsters

Het vrouwen rolstoelbasketbalteam schrijft in augustus in Hamburg geschiedenis door ongeslagen wereldkampioen te worden. De 'Orange Angels' spelen al jaren in de top van de wereld. Met veel nieuwe jonge speelsters in de groep hebben zij een nieuwe weg ingeslagen op weg naar Tokyo 2020. Op dit WK bewijzen ze dat het een goede richting is. De basketbalsters kunnen het hele toernooi leunen op een goede verdediging en dat is in de finale niet anders. Met 56-40 zijn ze overtuigend te sterk voor Groot-Brittannië. Mariska Beijer wordt uitgeroepen tot MVP van het WK en samen met Jitske Visser wordt ze in het All Star Team gekozen.

Genomineerden voor Sportploeg van 2018

TeamNL baanwielrenners teamsprint

De Nederlandse baansprinters zetten in februari van dit jaar tijdens het WK in Apeldoorn met goud op de teamsprint de kroon op hun werk. Na twee zilveren WK-medailles op dit Olympische koningsnummer mag de talentvolle generatie baanwielrenners eindelijk de regenboogtrui aantrekken. Nils van 't Hoenderdaal, Harrie Lavreysen, Jeffrey Hoogland en Matthijs Büchli verslaan de concurrentie in eigen land in stijl met een Nederlands record. In augustus is ook de Europese titel een prooi voor de sprintmannen. De ploeg, dan met Roy van den Berg in de gelederen in plaats van Matthijs Büchli, verslaat in Glasgow de concurrentie in hun op een na snelste tijd ooit gereden.

TeamNL hockeydames

De Nederlandse hockeyvrouwen pakken dit jaar in Londen voor de elfde keer de wereldtitel. Op het WK zijn de vrouwen deze zomer tot de halve finale oppermachtig. In die halve eindstrijd wordt na shoot-outs afgerekend met Australië. Dan wacht een eenzijdige finale waarin de verrassing van het toernooi – Ierland - met grote cijfers wordt verslagen: 6-0. De afgelopen jaren zwaaiden tal van prominente smaakmakers af bij de Nederlandse hockeysters, maar de ploeg van bondscoach Alyson Annan heeft niets aan soevereiniteit ingeboet, zo blijkt. Een verjongd team legt eind dit jaar ook beslag op de titel in de laatste editie van de Champions Trophy. In het Chinese Changzhou wordt Australië in de finale met 5-1 verslagen.

TeamNL zeilsters Bekkering / Duetz (49er FX)

De Nederlandse zeilsters Annemiek Bekkering en Annette Duetz winnen deze zomer voor de kust van het Deense Aarhus de wereldtitel in de olympische klasse 49er FX. Het duo begint als nummer drie van het klassement aan de afsluitende medalrace en is ogenschijnlijk kansloos voor de eerste plaats. Het goud lijkt vergeven aan het duo Tanja Frank/Lorena Abicht uit Oostenrijk. Dan slaat het weer plotseling om. De koplopers verliezen de controle over hun boot en slaan om. Ook de concurrentie uit Groot-Brittannië laat het afweten als de wind opsteekt. Bekkering en Duetz weten juist wel om te gaan met de omstandigheden en pakken zo verrassend de wereldtitel.

Genomineerden voor Coach van 2018

Jac Orië

Jac Orië, de man van vier maal goud en een keer zilver op de Olympische Winterspelen in PyeongChang. Het begint met het goud van Carlijn Achtereekte op de 3000 meter. Een dag later is Sven Kramer in Gangneung de sterkste op de 5 kilometer. Orië's pupil Kjeld Nuis zegeviert op de 1000 en 1500 meter. Op diezelfde 1500 meter is de tweede plek voor de jongste schaatser onder de hoede van Orië, Patrick Roest. Jac Orië, geroemd om zijn kwaliteiten als trainer, sluit de winter netjes af: in maart is het voor Nuis op het WK sprint wederom raak met een zilveren plak en schaatst Roest naar de zege op het WK allround in het Olympisch Stadion van Amsterdam.

Jeroen Otter

Onder begeleiding van bondscoach Jeroen Otter, grondlegger van het Nederlandse shorttrack, wint Nederland de eerste Olympische shorttracktitel ooit; Suzanne Schulting schrijft geschiedenis met een gouden plak op de 1000 meter. Sjinkie Knegt wint in PyeongChang zilver op 1500 meter en Yara van Kerkhof verrast met een zilveren medaille op de 500 meter. Als kers op de taart winnen Otters vrouwelijke pupillen een bronzen medaille op de 3000 meter aflossing. Alleskunster Jorien ter Mors wint een week na de aflossing ook nog de Olympische 1000 meter-titel op de langebaan. Na de zware Olympische periode wordt een maand later de laatste energie uit de sporters geperst: de Nederlandse ploeg is goed voor twee WK-medailles. Knegt wint brons op de 1000 meter en tot groot genoegen van Otter bevestigt de vrouwenploeg met een zilveren plak op de 3000 meter aflossing hun plek op het wereldpodium.

Raemon Sluiter

Voor Raemon Sluiter en Kiki Bertens begint het seizoen 2018 goed. Na de winst op het graveltoernooi van Charleston haalt Sluiter's pupil de kwartfinale op de grasbanen van Wimbledon. Tijdens de finale van het ATP-toernooi in Cincinnati verslaat Kiki Bertens de Roemeense nummer één van de wereld, Simona Halep. Hiermee stijgt Bertens naar de dertiende plaats op de wereldranglijst. In het najaar richten Sluiter en Bertens zich op het halen van de WTA Finals. Mede door de toernooizege in Seoul plaatst Kiki zich voor deze Finals, en wordt met hulp van de on-court coaching van Sluiter, pas in de halve finale gestopt door Elina Svitolina. Bertens sluit een fenomenaal tennisjaar af met een 9e plaats in de WTA-ranking, als derde Nederlandse ooit in de top 10. De extraverte Sluiter heeft met zijn manier van coachen de juiste snaar gevonden die zijn pupil doet excelleren.

5 Overige prijzen

Wat is de FBK-prijs?

Fanny Blankers-Koen Carrièreprijs: Om de allergrootste sportlegendes uit de Nederlandse geschiedenis te eren, is de Fanny Blankers-Koen Carrièreprijs ingesteld, de Nobelprijs voor de Nederlandse sport. Sporters die in aanmerking komen voor deze prijs hebben een aansprekende sportcarrière achter de rug met prijzen op Europese- en wereldkampioenschappen, op Olympische dan wel Paralympische Spelen. Hun uitstraling is internationaal en aansprekend op meerdere terreinen.

De vijf laatste winnaars bepalen samen wie de Fanny Blankers-Koen Carrièreprijs dit jaar toebedeeld krijgt.

Hoe wordt het Young Talent beoordeeld?

De lijst met kandidaten voor de categorie Young Talent wordt gebaseerd op voordrachten van de sportbonden, eventueel aangevuld met kandidaten die door NOC*NSF en NOS zijn voorgedragen. Dit gebeurt op basis van de volgende criteria: De sporter

- kan qua leeftijd nog actief zijn in maximaal de oudste leeftijdscategorie waarop een junioren WK en/of EK wordt georganiseerd in de desbetreffende tak van sport;
- heeft de potentie om tot de beste senioren ter wereld te gaan behoren;
- heeft in het afgelopen verkiezingsjaar bij internationale evenementen om de medailles gestreden (EJK, WJK of zelfs senioren kampioenschappen) of het nationale senioren team versterkt;
- heeft in het afgelopen verkiezingsjaar op het hoogste nationale niveau in zijn/haar leeftijdscategorie gepresteerd;
- heeft de Nederlandse nationaliteit.

Het Young Talent heeft potentie voor de toekomst. Er wordt verwacht dat het Young Talent zijn of haar stijgende lijn doorzet op seniorenniveau.

Wie de Young Talent Award verdient, is heel lastig om te beoordelen. Vooral omdat de meeste sporters en hun prestaties nog vrij onbekend zijn. Dit geldt voor de vakjuryleden, maar nog meer voor de stemgerechtigde sporters. Daarom draagt de vakjury geen genomineerden aan voor deze categorie, maar bepaalt zij direct de winnaar. Ook wordt er in deze categorie geen shortlist bekend gemaakt.

De individuele vakjuryleden verdiepen zich in de verschillende kandidaten, waarna zij in gezamenlijk overleg de winnaar van de Young Talent Award bepalen. De naam van dit Talent wordt bekend gemaakt op de avond van het Sportgala.

6 Awards

Wie was Jaap Eden?

Nederlandse sportman die aan het eind van de 19e eeuw als wielrenner én schaatser furore maakte. In vier jaar tijd werd hij driemaal wereldkampioen op de schaats en tweemaal op de fiets. Absoluut hoogtepunt was het jaar 1895, toen hij zowel op de fiets als op de schaats de wereldtitel veroverde, een prestatie die niemand hem ooit heeft nagedaan.

Wat is de Jaap Eden Award?

Het door de befaamde schilder-beeldhouwer Jits Bakker (1937-2014) ontworpen kunstwerk. Het is een bronzen sculptuur.

Sinds wanneer wordt de Jaap Eden Award uitgereikt?

Sinds 1972. Voorheen was de prijs een bokaal, vaasje, radio.

Krijgen alle winnaars een Jaap Eden?

De sporters (sportman, sportvrouw, sportploeg en Paralympische sporter) krijgen een Jaap Eden. Voor de Coach van het Jaar is er een apart beeld: de Coach Award. De Young Talent Award wordt uitgereikt aan het uitverkoren talent.

Coach Award

De NOC*NSF Coach Award, gemaakt door kunstenaar Hans Koekebacker, staat symbool voor vertrouwen op elkaar, samen naar het hoogste streven zonder elkaar uit het oog te verliezen en los te laten.

Young Talent Award

Ook de Young Talent Award is door Hans Koekebacker ontworpen. Het ontwerp symboliseert het moment dat de coach op het punt staat het talent los te laten.

7 Historie

Wanneer was de eerste sportverkiezing?

1951 – Abe Lenstra, voetballer, was de Sporter van het Jaar. Dit was tussen 1951 en 1958 de enige titel / categorie.

Wanneer is de eerste vrouw gekozen?

1954 – Geertje Wielema, zwemster, werd als Sporter van het Jaar gekozen

Wanneer werd het echt Sportman en Sportvrouw?

Vanaf 1959 werd er elk jaar zowel een Sportman als een Sportvrouw gekozen. Eerste winnaars:

1959 – Sjoukje Dijkstra, kunstschaatsster

1959 – Arie van Houwelingen, wielrenner

Wanneer werd de eerste Sportploeg van het Jaar gekozen?

1968 – Ajax

Wanneer werd de eerste Paralympische sporter van het Jaar gekozen?

2002 – Esther Vergeer, rolstoeltennisster

Wanneer werd de eerste Coach van het Jaar gekozen?

2002 – Guus Hiddink, voetbal

In de eerste jaren wordt de prijs uitgereikt bij een sportevenement. Vanaf 2006 vindt deze verkiezing ook op het podium van het Sportgala plaats.

Wanneer werd de Young Talent Award voor het eerst uitgereikt?

2010 – Dimi de Jong, snowboard. De uitreiking werd georganiseerd door De Lotto.

Naast de Young Talent Award bestaat ook de prijs Talent van het Jaar. Vanwege de Young Talent Award is deze prijs de afgelopen jaren niet uitgereikt.

De eerste talentprijs was de Tom Schreursprijs, voor het eerst uitgereikt in 1973, aan Harm Kuipers. Vanaf 1999 werd daarvoor in de plaats de Junior uitgereikt aan het Talent van het Jaar.

Wie is begonnen met het organiseren van de Sportverkiezingen?

Initiatief lag in 1951 bij de AVRO. Vanaf 1997 wordt de verkiezing in gezamenlijkheid georganiseerd door NOC*NSF en de NOS.